

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

jelentése

- A) **A Nemzeti Konzultáció honlapján a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatás igénybevételével összefüggésben indított vizsgálatáról**
- B) **A Liberálisok honlapján alkalmazott űrlap-kitöltő szolgáltatás miatt indított vizsgálatról**
- C) **Az LMP honlapján alkalmazott űrlap-kitöltő szolgáltatás miatt indított vizsgálatról**

A) A Nemzeti Konzultáció honlapján a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatás igénybevételével összefüggésben indított vizsgálatáról

I. A Hatóság által megállapított tényállás

1. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a 444.hu internetes hírlapon megjelent cikkekből értesült arról, hogy a Nemzeti Konzultáció honlapján, a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu oldalon a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatásának használata sértheti az adatvédelmi követelményeket. A Hatósághoz ezt követően több állampolgári beadvány is érkezett, amelyekben – a sajtóban megjelent cikkek állításait megismételve – a Hatóság vizsgálatát kezdeményezték az ügyben.

A Hatóság eljárásának időtartama alatt a sajtóban az a hír jelent meg, hogy mind a kerületi ügyészség, mind a Fővárosi Főügyészség – a büntetőjogi felelősség megállapítása szempontjából figyelembe veendő jelentős érdeksérelem fennállásának hiányában – elutasította a személyes adattal visszaélés vétségének megállapítására irányuló feljelentést. A vizsgálat lefolytatására ugyanakkor ennek nem volt jelentősége, miután a Hatóság az információs önrendelkezési jog védelme érvényesülése érdekében indíthat vizsgálatot, így a Fővárosi Főügyészség határozata a Hatóság eljárását nem befolyásolta. Ennek megfelelően a Hatóság az ügyben az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján eljárást indított és folytatott le.

2. A Hatóság az eljárás során több alkalommal is megkereste a Miniszterelnöki Kabinetirodát, illetve a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatást nyújtó Yandex LLC-t (a továbbiakban: Yandex) is, az ügyben szerződéseket és nyilatkozatokat szerzett be. A Hatóság ezen túlmenően helyszíni vizsgálatot is folytatott a honlapot fejlesztő Trendency Online Zrt.-nél (a továbbiakban: Alvállalkozó). A Hatóság mindezek alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A Miniszterelnöki Kabinetiroda 2017. február 14-én vállalkozási keretszerződést kötött a New Land Media Kft. és a Lounge Design Kft. (a továbbiakban: Vállalkozó) által alkotott konzorciummal. A www.nemzetikonzultacio.kormany.hu honlap fejlesztésére ezen szerződés keretében került sor.

A honlap fejlesztésének megkezdését megelőzően a Miniszterelnöki Kabinetiroda és a Vállalkozó számos személyes egyeztetést tartott, amelyekről három rövid írásos feljegyzés, ún. „brief” készült. Ezekben rögzítette a Miniszterelnöki Kabinetiroda és a Vállalkozó a honlap fejlesztésével kapcsolatos szakmai koncepcióját és az elvárásokat. A „brief”-ekből megállapítható, hogy az egyeztetéseken szó volt arról, hogy a Miniszterelnöki Kabinetiroda – a jövőbeli online konzultációs honlapok használhatóságának javítása érdekében – a honlap forgalmáról „használati statisztika” készítését kérte.

Ezt követően a Vállalkozó 2017. március 20-án árajánlatot küldött a Miniszterelnöki Kabinetiroda számára, amelynek mellékletét képezte a „*Tervezett funkcionalitás/kialakítás*” dokumentum is. Ez a melléklet részletezte azt, hogy a Vállalkozó milyen tartalommal alakítja ki a honlapot. A dokumentumban „Analitika” cím alatt pusztán az alábbi leírás szerepelt: „*analitikai eszköz kerül beépítésre, a honlap forgalmáról használati-statisztika készítése érdekében, a felhasználói szokások elemzésére.*” Az árajánlat alapján a Miniszterelnöki Kabinetiroda a honlap elkészítését 2017. március 20-án rendelete meg a Vállalkozótól.

A honlapot a Vállalkozóval kötött keretszerződés alapján az Alvállalkozó készítette el. Az Alvállalkozó a nyilatkozatában elmondta, hogy a korábbi kormányzati projektek során a honlapok fejlesztői a Google Analytics szolgáltatását vették igénybe, azonban az Alvállalkozó számos szempontot sorolt fel amellet, hogy milyen megfontolások miatt célszerű inkább a Yandex által nyújtott Yandex.Metrica szolgáltatását használni. Így például az Alvállalkozó a nyilatkozatában kifejtette, hogy más megközelítéssel mér, mint a Google Analytics, illetve különösen a felhasználói magatartásról és más paraméterekről pontosabb információkat nyújt, mint a Google. Az Alvállalkozó elmondta továbbá azt is, hogy azért esett a választás a Yandex szolgáltatására, mert véleményük szerint a mobil eszközök (mobiltelefon, tablet) használata esetén még pontosabbak az analitikai szoftverek mérései, mint a Google hasonló szolgáltatása esetében.

3. A Hatóság fontosnak tartja a jelentésben általánosságban bemutatni azt, hogy mik is azok az analitikai eszközök, milyen célt szolgálhatnak, illetve röviden ismertetni annak informatikai hátterét.

Az analitikai eszközök a honlap fejlesztőinek vagy üzemeltetőinek számos információt nyújthatnak arról, hogy a látogatók hogyan használják a honlapot, vagy például az egérmozgások megfigyelésén keresztül azt láthatják, hogy a honlap mely részén mennyi időt is tölt el a kurzor. Ezek az információk hasznosak lehetnek a honlapok fejlesztésében, így például abban, hogy a felhasználók könnyebben megtalálják a honlapon a számukra fontos információkat, funkciókat. Az analitikai eszközök általában személyes adatokat egyáltalán nem gyűjtenek, tárolnak, hanem nem személyes adatból képzett azonosítóhoz kapcsolódóan rögzítenek bizonyos információkat, majd abból statisztikákat, grafikonokat vagy például az egérmozgás-megfigyelése esetében úgy nevezett „hőtérképet” készítenek.

A Yandexnek saját analitikai szolgáltatása van, a Yandex.Metrica, amely a Google Analytics-hez hasonlóan a látogatók viselkedéséről gyűjt adatokat.¹ A Yandex.Metrica egy JavaScript programozási nyelven megírt mérőkód, informatikai nyelvben ezeket röviden scriptnek nevezik. A

¹ A Hatóság megjegyzi, hogy a globális informatikai vállalatok (Google, Facebook) a keresőmotor-, tárhelyszolgáltatások, illetve a közösségi oldalakon keresztül a felhasználókról gyűjtött adatokat szintén felhasználják profilképzésre vagy a reklámok personalizációjához. Ezeknek hasonló, még jelentősebb hatásuk lehet a felhasználók magánéletére.

scriptek a honlap megtekintésekor a háttérben automatikusan lefutnak a felhasználó számítógépén, és ezt követően a Yandex feldolgozza ezeket az információkat.

A Yandex.Metrica mérőkódja a fent írtakhoz hasonlóan a Nemzeti Konzultáció honlapjának megnyitásakor „lefutott” a kérdőívet kitöltő személy (felhasználó) számítógépén. A Yandex.Metrica szolgáltatása a látogatók számát, illetve a felhasználói interakciókat² méri, és ebből készít riportokat, grafikonokat, amelyeket a honlap használhatóságának javítására lehet később felhasználni. Ennek keretén belül például lehetőség van olyan beállításra is, hogy a billentyűleütések is részei legyenek az analitikának, amelyből megállapítható, hogy mennyire gyorsan töltik ki a felhasználók az oldalon elhelyezett azon mezőket, ahol valamilyen szöveget kell begépelniük.

A W3Techs.com statisztikai adatai szerint az interneten található weboldalak közel 65%-a használ valamilyen analitikai megoldást a weboldal látogatottságának részletes elemzése érdekében. A piacon fellelhető szoftverek közül a statisztikák szerint a Yandex.Metrica szolgáltatása a – Google hasonló rendszerétől elmaradva – második helyet foglalja el. A weboldalak 54,3%-a használ Google Analytics-et, mely az analitikai szoftvereket használó weboldalakon belül 83.3%-os részarányt jelent. Ugyanezen adatok a Yandex.Metrica esetén 5.4% és 8.2%, tehát messze elmarad az „ipari standard-ként” használt Google-től.

4. A Hatóság az eljárás során megállapította azt is, hogy a Miniszterelnöki Kabinetiroda sem a Vállalkozót, sem az Alvállalkozót nem utasította arra, hogy konkrét analitikai eszközt vagy akár a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatást használják. A Miniszterelnöki Kabinetiroda emellett úgy nyilatkozott, hogy a sem a Vállalkozó, sem az Alvállalkozó nem tájékoztatta arról, hogy a Yandex.Metrica szolgáltatását fogják használni. A Miniszterelnöki Kabinetiroda is a sajtócikk megjelenésekor szerzett tudomást a Yandex.Metrica szolgáltatás beépítéséről.

Az Alvállalkozó tájékoztatása szerint a honlap fejlesztésének legutolsó fázisa az analitika beállítása. Ez lényegében azt jelenti, hogy a fejlesztő beépítette a honlap html kódjába a Yandex mérőkódra utaló hivatkozást, és a Yandex szerverén (a Yandex-fiókban) beállította az adatok feldolgozását. Az Alvállalkozó nyilatkozata szerint a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu honlapon Yandex mérőkód beállítására 1-3 nappal a honlap indulása előtt került sor.

Az Alvállalkozó Yandex mérőkód beállításával megbízott munkatársa a Nemzeti Konzultáció honlapja számára létrehozott egy külön Yandex-fiókot. Az Alvállalkozó munkatársa a Yandex-fiókban először bekapcsolta a „*Session Replay, scroll map, form analytics*” funkciót. Ez a beállítás tartalmazta a felhasználó által megadott adatok elküldését is. Később, még a honlap indulását megelőzően azonban az Alvállalkozó projektmenedzsere jelezte a munkatársnak, hogy erre a funkcióra nem lesz szükség, ezért a fiókban ennek működését kikapcsolta, azonban a honlap html kódjából nem távolította el az erre vonatkozó utalást („WebVisor” modul). Ezt manuálisan ki kellett volna törölni a kódból ahhoz, hogy az adatokat (mint a felhasználói interakciók részeit) ne küldje el a felhasználó számítógépe a Yandex számára. Az Alvállalkozó munkatársa azonban erről nem tudott, ezért azt gondolta, hogy elegendő pusztán a Yandex szerverén (Yandex-fiókban) kikapcsolni a funkciót, hogy az ilyen típusú felhasználói interakciók ne legyenek részei a Yandex analitikájának.

² Felhasználói interakciónak minősül például a kurzor mozgatása a honlapon, a görgetés, az egérrel történő szöveghelyretekintés, a honlapon eltöltött idő, a felhasználó által beírt szöveg, vagy a mobilkészülék esetében az ujjak szétnyitásával történő szövegnagyítás.

A Yandex beállításokat az Alvállalkozó projektmenedzsere sem ellenőrizte, mivel csak funkcionális tesztet végeztek a honlap elindítását megelőzően. Kifejezetten az analitikai beállításokra vonatkozó tesztet az Alvállalkozó nem hajtott végre.

5. A Yandex.Metrica szolgáltatás annak leírása, illetve az Alvállalkozó nyilatkozata szerint titkosítva továbbítja a felhasználói interakciókból származó adatokat a Yandex szerverei felé. Az adatforgalom körülményeivel kapcsolatban a Hatóság megkereste a Yandex-et is. A Yandex a válaszában kiemelte, hogy decentralizált adatközpont-rendszere van, így Oroszországban, Finnországban és Hollandiában egyaránt rendelkezik adatközponttal. A Yandex elmondta, hogy a hálózati topológiának megfelelően a „legközelebbi szerverre” küldi a felhasználó gépe az adatcsomagot. Magyarország esetében ez a legtöbb esetben Hollandiát jelenti.

A Yandex a Hatóság kérdésére kifejtette, hogy abban az esetben, ha a Yandex fiókban „*Session Replay, scroll map, form analytics*” funkció nincs bekapcsolva, azonban a Yandex mérőkódjában aktív marad a „WebVisior” modul, akkor a Yandex nem tárolja az adatokat. A Yandex tájékoztatása szerint csak abban az esetben kerül sor az adatok két hétig terjedő tárolására, ha a „*Session Replay, scroll map, form analytics*” funkció is be van kapcsolva a Yandex-fiókban.

Ezen túlmenően az Alvállalkozó az eljárás során úgy nyilatkozott, hogy a Yandex-fiók azon menüpontjában, ahol az egyes mezőkbe beírt adatokkal kapcsolatos statisztikák jelentek volna meg, nem szerepelt arra vonatkozó adat vagy grafikon, hogy a Yandex.Metrica ezt is mérte volna.

6. A Miniszterelnöki Kabinetiroda tájékoztatása szerint 2017. április 8-án 9 óra 7 perckor indította el a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu honlapot, majd a sajtóban megjelent cikkek hatására 2017. április 9-én 10 óra 45 perckor távolították el az oldalról a Yandex mérőkódját. Ezen időszak alatt összesen 11572 kérdőív kitöltés történt. Az érintettek számát ugyanakkor pontosan nem lehet meghatározni, hiszen személyazonossághoz kötött hitelesítés nem volt a rendszer pusztán azt ellenőrizte, hogy ugyanarról az e-mail címről ne lehessen két alkalommal kitölteni a kérdőívet. A kitöltő személy hiteles azonosításához további természetes személyazonosító adatokra (anyja neve, születési hely és idő) lett volna szükség, amelyek megadására nem is volt lehetőség.

II. A Hatóság megállapításai

1. A vizsgálati eljárás tárgyát képező adatkezelés

A Miniszterelnöki Kabinetiroda – az Alvállalkozó részére nyújtott tájékoztatása alapján – úgy nyilatkozott, hogy „*a Yandex.Metrica a felületeken a tömeges mozgásokat elemzi, köztük a kitöltési mezőben végzett mozgást, ezeket az adatokat küldi el. A tömeges mozgásokról az adatokat titkosítva küldi az adatközpontjába, amelyből egy adatsor – a felhasználók e-mail címe – azonban laikusok által nem, de szakemberek számára visszafejthető volt.*”

A kódból bárki számára kiolvasható, hogy az első lépésben szereplő személyes adatokra (vezetéknév, keresztnév, e-mail cím és a felhasználó által megadott életkor) is kiterjedt az adattovábbítás. Erre utal az Alvállalkozó által 2017. április 19-én elvégzett „Yandex analitikai szolgáltatás teszt” is, amelyben az Alvállalkozó úgy fogalmaz, hogy „*ezáltal a funkció ugyan ki volt kapcsolva, és az analitikai fiókban nem voltak erről adatok, de a nem frissített mérőkód továbbra is*

mérte a felhasználó viselkedését, ennek részeként a form kitöltésével járó összes interakciót.” Így az Alvállalkozó fenti nyilatkozatából is az következik, hogy a kód alkalmas lehetett személyes adatok elküldésére.

Ennek megfelelően a Hatóság eljárása annak adatvédelmi jogi szempontú vizsgálatára fókuszált, hogy a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu oldalon a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatás korlátozott időtartamú működése (a honlap indulásától számított 25 óra múlva törölték a Yandex mérőkódot a honlapról) az Infotv.-nyel összhangban történt-e, ha nem, akkor ez adatvédelmi incidensnek minősül-e, illetve kit és milyen mértékű felelősség terhel.

2. Adatkezelői minőség meghatározása

Az Infotv. 3. § 9. pontja alapján adatkezelő „az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adat kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja.”

Az Infotv. úgy határozza meg az adatkezelő fogalmát, hogy a felelősséget oda helyezze, ahol a tényleges befolyás található, és így ez inkább ténybeli, mint formális elemzésen alapul. Azt, hogy konkrét esetben ki minősül adatkezelőnek, csak az adott eset összes körülményének alapos mérlegelésével dönthető el. Ennek során azt kell figyelembe venni, hogy egy személy akkor minősülhet adatkezelőnek, ha rá nézve teljesül az Infotv. 3. § 9. pontjában foglalt feltétel, vagyis meghatározza az adatkezelés célját, valamint meghozza és végrehajtja, illetve az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja az adatkezelésre vonatkozó döntéseket.

Az adatkezelés „módja” kifejezés nemcsak a személyes adatok feldolgozásának technikai módozataira utal, hanem a feldolgozás mikéntjére is. Ennek meghatározásába olyan technikai és szervezeti kérdések is beletartoznak, amelyek esetén a döntést át lehet ruházni az adatfeldolgozókra, és olyan alapvető elemek is, amelyekről hagyományosan és természetüknél fogva az adatkezelő határoz.

A Hatóság az ügyben megismert dokumentumok és az Infotv. rendelkezései alapján megállapította, hogy a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu oldalon keresztül végzett adatkezelések vonatkozásában a Miniszterelnöki Kabinetiroda önálló adatkezelőnek minősül. A Miniszterelnöki Kabinetiroda teljes körű döntési jogosítvánnyal rendelkezik az adatkezelést illetően, így például a Kabinetiroda döntött az adatkezelés létrejöttéről (a Nemzeti Konzultáció honlapon keresztül történő kitöltésének lehetőségéről), az adatkezelés lényeges körülményeiről (például a Kabinetiroda döntött az adatkezelés időtartamáról, az egyes adatkezelési célokról). A Miniszterelnöki Kabinetiroda az adatkezelési tájékoztatóban is kiemeli, hogy ő tekinthető adatkezelőnek.

Ugyanakkor a Yandex.Metrica szolgáltatás igénybevételével járó adatkezelői minőség meghatározása ettől eltérően alakul.

Az Alvállalkozó döntött úgy, hogy a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatását igénybe veszi www.nemzetikonzultacio.kormany.hu honlapon, az Alvállalkozó munkatársa állította be a mérőkódot, és az Alvállalkozó munkatársa volt az, aki elmulasztotta kikapcsolni a mérőkódon belül a „WebVisior” modult. Az Alvállalkozó a Yandex.Metrica alkalmazásának igénybevételéről nem

tájékoztatta a Miniszterelnöki Kabinetirodát, amely így annak igénybevételéről nem is tudott döntést hozni.

Ebből fakadóan a Yandex mérőkód használatával együtt járó adatkezelés tekintetében az Alvállalkozó döntött minden adatvédelmi kérdésről, és az ő felelőségi körében következett be a mulasztás. A Hatóság azt is megállapította továbbá, hogy az Alvállalkozó ezen döntését mind a Miniszterelnöki Kabinetirodától, mind a Vállalkozótól függetlenül hozta meg. Ennek megfelelően az Alvállalkozó a Yandex.Metrica szolgáltatás igénybevételével összefüggésben önálló adatkezelőnek minősül. Fentiek alapján a vizsgálat a Miniszterelnöki Kabinetirodát adatkezelői minőségben nem érinti.

3. Az adatkezelés jogszerűsége

3.1. Az adatkezelőknek az Infotv. számos kötelezettségének kell megfelelniük ahhoz, hogy az adatkezelés jogszerű legyen, így például be kell tartaniuk az adatkezelés elveit (Infotv. 4. §), illetve az adatkezeléshez megfelelő jogalappal (Infotv. 5-6. §) kell rendelkezniük.

Az Infotv. 4. § (1) bekezdéséből³ fakadóan az adatkezelőknek azt kell megvizsgálniuk, hogy a tervezett tevékenységük elvégzéséhez (jog gyakorlásához, kötelezettség teljesítéséhez) szükséges-e személyes adatok kezelése. Amennyiben ugyanis rendelkezésre áll olyan megoldás, módszer, amellyel a céljuk elérhető adatkezelés nélkül is, akkor ezt kell alkalmazniuk.

A Hatóság az eljárás során megállapította, hogy az Alvállalkozó részben megtartotta ezen alapelvből fakadó adatvédelmi követelményeket, hiszen tervei szerint olyan analitikát szeretett volna beállítani a www.nemzetikonzultacio.kormany.hu honlapon, amely nem jár együtt személyes adatok kezelésével.

Az Alvállalkozó ugyanakkor nem járt el megfelelő gondossággal, mivel egy munkatársának szakmai hibájából fakadóan a Yandex mérőkódban aktív maradt a „WebVisior” modul, és ezért ahogyan – a kód funkcionalitásából látható – a felhasználó számítógépe által elküldött adatsomag az az összes interakciót tartalmazta, amelyet felhasználó a honlapon végrehajtott. A mulasztásból fakadóan az ilyen jellegű, nem tervezett adatkezeléshez az Alvállalkozó nem rendelkezett megfelelő adatkezelési céllal és jogalappal.

A Hatóság azt is megállapította, hogy az Alvállalkozó gondatlanságból személyes adatok kezelésével együtt járó módon alkalmazta a Yandex analitikai szolgáltatását, amellyel megsértette az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdését (megfelelő adatkezelési cél nélküli adatkezelés), és az Infotv. 5-6. §-át (megfelelő jogalap nélküli adatkezelés), ezért az Alvállalkozó ezen adatkezelése jogellenes volt.

Ezen túlmenően a Hatóság megállapította továbbá, hogy a Vállalkozót is felelősség terheli annyiban, hogy ő is ellenőrizhette volna a Yandex analitika beállítását, illetve ennek adatvédelmi szempontú ellenőrzését előírhatták volna az Alvállalkozó számára. A Vállalkozó emellett a „brief”-ekben vagy a 2017. március 20-ai árajánlatában pontosan meghatározhatta volna, hogy mely analitikai szolgáltatást, milyen beállításokkal használjanak majd a honlapon, ezáltal pedig az Alvállalkozó is ennek megfelelően fejleszthette volna a honlapot.

³ Az Infotv. 4. § (1) bekezdése kimondja, hogy „személyes adat kizárólag meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető.”

3.2. A vizsgált adatkezelés egyik sajátossága az, hogy a Yandex Oroszországban található szervereken keresztül nyújtja az analitikai szolgáltatását. A kód funkcionalitásából az olvasható ki, hogy a mérőkód Oroszországi Föderáció területén található szerver felé küldi az adatokat.

A Yandex ugyanakkor a vizsgálat során azt állította, hogy egy magyar felhasználó esetében a Yandex Hollandiában található szervere fogadja az adatokat. Ezen túlmenően a Yandex azt is állítja, hogy mivel a Yandex szerveren (a Yandex-fiókban) a funkció ki volt kapcsolva, ezért az adatokat ezen holland szerver nem is fogadta.

A Hatóság eljárása során a Yandex nyilatkozatával ellentétes megállapításra nem jutott, a nyilatkozattal ellentétes utalást nem talált, a kód funkcionalitása sem mutatott ilyet. A Hatóság megjegyzi, hogy ilyen bizonyítás nem is lehetséges a külföldi szerverek átvizsgálása nélkül. A Hatóság ezen túlmenően kiemeli, hogy a Yandex azon nyilatkozatát, hogy mivel a funkció ki volt kapcsolva az adatok tárolására nem került sor, az Alvállalkozónál tartott helyszíni vizsgálat is megerősítette, mivel a Yandex-fiókban nem voltak adatok.

3.3. A Hatóság végezetül az esettel összefüggésben kiemeli, hogy az Alvállalkozónak a jelentésben leírt mulasztása az Infotv. 3. § 26. pontja⁴ szerinti adatvédelmi incidensnek tekinthető, hiszen a Yandex.Metrica szolgáltatás nem megfelelő beállításai jogellenes adatkezeléshez vezetett.

Az Infotv. az adatkezelők számára előírja az adatvédelmi incidensek nyilvántartását. Az Infotv. 15. § (1a) bekezdése kimondja, hogy *„az adatkezelő – ha belső adatvédelmi felelőssel rendelkezik, a belső adatvédelmi felelős útján – az adatvédelmi incidenssel kapcsolatos intézkedések ellenőrzése, valamint az érintett tájékoztatása céljából nyilvántartást vezet, amely tartalmazza az érintett személyes adatok körét, az adatvédelmi incidenssel érintettek körét és számát, az adatvédelmi incidens időpontját, körülményeit, hatásait és az elhárítására megtett intézkedéseket, valamint az adatkezelést előíró jogszabályban meghatározott egyéb adatokat.”*

A Hatóság az eljárás során azt állapította meg, hogy az Alvállalkozó nem rendelkezik adatvédelmi incidensek nyilvántartásával, így nem tett eleget az Infotv. 15. § (1a) bekezdésében szereplő kötelezettségének.

III. Jogkövetkezmények alkalmazása

A Hatóság a Yandex.Metrica analitikai szolgáltatás korlátozott funkciójú és időtartamú működésével kapcsolatban lefolytatott vizsgálatának eredményeként olyan intézkedések meghozatalára kötelezi a Vállalkozót és az Alvállalkozót, amelyekkel a jövőben megelőzhető egy hasonló adatvédelmi incidens.

⁴ Az Infotv. 3. § 26. pontja értelmében adatvédelmi incidens *„személyes adat jogellenes kezelése vagy feldolgozása, így különösen a jogosulatlan hozzáférés, megváltoztatás, továbbítás, nyilvánosságra hozatal, törlés vagy megsemmisítés, valamint a véletlen megsemmisülés és sérülés.”*

A Hatóság a jelentés közzétételével egyidejűleg az Infotv. 56. § (1) bekezdésére hivatkozva az alábbiakra **hívja fel** a jelentésben érintett minden szervezet figyelmét, amennyiben analitikai szolgáltatást kívánnak igénybe venni:

- a jövőben a honlap fejlesztésére kötött szerződésben vagy árajánlatban egyértelműen jelölje meg, hogy mely szolgáltatónak az analitikáját használják majd a honlapon, illetve a tervezett beállításokat is rögzítse a szerződésben (így különösen a szerződésben szerepeljen az, hogy az analitika készítése nem jár együtt személyes adatok kezelésével);
- dolgozzon ki egy hatékony adatvédelmi szempontú ellenőrzési mechanizmust a honlapon igénybe vett analitikai szolgáltatással összefüggésben, amellyel a honlap indítását megelőzően meg lehet győződni arról, hogy az analitika használata nem jár együtt személyes adatok kezelésével;
- a jövőben az Infotv.-nek megfelelően vezesse az adatvédelmi incidens nyilvántartást.

A Hatóság a jelentését az Infotv. 59. § (1) bekezdése alapján készítette, amelynek nyilvánosságáról az Infotv. 59. § (3) bekezdése rendelkezik. A Hatóság a jelentés elkészítésével és közzétételével egyidejűleg a vizsgálatot lezárja.

B) A Liberálisok honlapján alkalmazott űrlap-kitöltő szolgáltatás miatt indított vizsgálatról

I. A Hatóság által megállapított tényállás

1. 2017. április 19-én állampolgári beadvány érkezett a Hatósághoz, amelyben a bejelentő a Magyar Liberális Párt – Liberálisok (a továbbiakban: Liberálisok) honlapján, a www.liberalisok.hu oldalon a „Belépek a pártba” felületen⁵ keresztül végzett adatkezelést kifogásolta.

Ez a menüpont egy olyan oldalra („MailChimp”) irányítja át a felhasználót, amelyet az Amerikai Egyesült Államokban székhellyel rendelkező cég, a The Rocket Science LLC üzemeltet. A felhasználóknak ezen az oldalon kell megadniuk a személyes adataikat, amelyből a bejelentő állítása szerint arra lehet következtetni, hogy az adatokat – a MailChimp szolgáltatás igénybe vételén keresztül – a Liberálisok külföldön tárolják.

A bejelentő mind – az adatok külföldön történő tárolásából fakadóan – a külföldi adattovábbítás jogszerűségét, mind pedig az adatkezelésről szóló tájékoztatás hiányát kifogásolta a beadványában.

2. A Hatóság az ügyben megkereste a Liberálisok elnökét, és felvilágosítást kért az űrlap-kitöltő szolgáltatás használatával összefüggésben.

⁵ <http://liberalisok.us13.list-manage1.com/subscribe?u=63bcd86be52f192da446cee50&id=95bb98cde0>

A Liberálisok igazgatója a válaszlevelében elismerte, hogy a Liberálisok a The Rocket Science LLC szolgáltatását veszik igénybe. A Hatóság kérdéseire válaszolva úgy fogalmazott, hogy „*jelenleg semmi olyan szabály nincsen, amely előírná, hogy csak olyan cég szolgáltatásait vehetjük igénybe, amelyek szervei Magyarországon működnek.*” Kifejtette továbbá, hogy „*azért a Mailchimp-et választottuk, mert ez volt a legjobb szolgáltatás a legjobb áron.*” Az igazgató a válaszlevelében úgy nyilatkozott, hogy a „*The Rocket Science LLC amerikai vállalként olyan szigorú szabályozás alatt működik, amely megfelel az uniós, így a magyar kötelezettségeknek is.*”

Ezen túlmenően az igazgató az adatkezelési tájékoztatójukkal összefüggésben kijelentette, hogy az megfelel az Infotv. 20. § (2) bekezdésének, illetve a Hatóság 2015. október 9-én kiadott ajánlásából⁶ fakadó követelményeknek. Az igazgató úgy fogalmazott, hogy Liberálisok „*a csatlakozni kívánóknak teljes körű tájékoztatást nyújt az adatvédelmi kötelezettségeinkről és a kockázatokról.*”

A Hatóság a vizsgálat során megállapította, hogy a Liberálisok honlapján található Adatvédelmi nyilatkozat az alábbiakat tartalmazza: „*a Magyar Liberális Párt kijelenti, hogy a Párt honlapján található, adatszolgáltatást kérő felületeken az Ön által megadott személyes adatokat kizárólag az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben írtaknak megfelelően tartja nyilván és kezeli. Honlapunk valamennyi ilyen felületen kérjük beleegyezését és elfogadását, enélkül rendszerünk nem is engedélyezi a továbblépést. A Magyar Liberális Párt az adatok biztonságos kezeléséhez adatfeldolgozót vehet igénybe, amelynek tevékenységéért mint sajátjáért felel. Egyebekben a jogosult személyes adatait harmadik fél részére nem adja át. A személyes adatokat a hozzájáruló nyilatkozat visszavonásáig kezeljük.*”

II. A Hatóság megállapításai

1. Az Infotv. 3. § 18. pontja értelmében adatfeldolgozónak minősül „*az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely szerződés alapján adatok feldolgozását végzi.*” Adatfeldolgozás „*az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik*” (Infotv. 3. § 17. pont).

A törvény idézett rendelkezésének értelmében az adatfeldolgozás az adatokon végzett technikai feladatok végrehajtását jelenti. A jogalkotó azonban – az adatkezelésnek az Infotv. 3. § 10. pontjában foglalt meghatározásától eltérően – sem taxatíve, sem példalózóan nem részletezte, milyen jellegű technikai feladatok elvégzése tartozik az adatfeldolgozás törvényi fogalma körébe.

Az adatfeldolgozó igénybevétele az adatkezelő rendelkezésétől függ, aki dönthet úgy, hogy az adatkezelési tevékenységek egészét vagy egy részét egy külső szervezetre ruházza át, vagyis a feldolgozást egy jogilag különálló, a nevében eljáró személy útján végzi. Az adatfeldolgozói minőség alapvető feltétele tehát egyrészt az, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelőtől különálló jogalany legyen, másrészt pedig az, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelő nevében dolgozzon fel személyes adatokat. Ez a feldolgozási tevékenység korlátozódhat egy, pontosan meghatározott

⁶A Hatóság ajánlása az alábbi linken keresztül érhető el: <http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>

feladatra vagy kontextusra, de lehet általánosabb és kiterjedtebb is. A két elem közül annak van nagyobb szerepe, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelő nevében fejti ki tevékenységét: az adatfeldolgozó feladata, hogy végrehajtsa az adatkezelő által számára adott – legalább az adatkezelés célját és a módjának alapvető elemeit érintő – utasításokat. Ez azonban nem azt jelenti, hogy az adatfeldolgozó nem rendelkezhet bizonyos – minimális – befolyással az adatkezelés elemeit illetően. Az adatkezelés módjának alapvető elemein kívül eső technikai és szervezeti paraméterek megválasztása tekintetében ugyanis bizonyos mérlegelési joga van.

A fentieket összegezve elmondható, hogy az adatfeldolgozó az adatkezelő megbízásából végez valamely tevékenységet, amelynek során hozzáfér a személyes adatokhoz, azokon műveleteket hajt végre. Az adatfeldolgozás ezért tulajdonképpen az adatkezeléshez tartozó egyes műveletek kiszervezése, harmadik személlyel történő elvégeztetése.

A Hatóság a fent kifejtettekre tekintettel megállapította, hogy a The Rocket Science LLC a Liberálisok által igénybe vett adatfeldolgozónak minősül, minthogy a Liberálisok megbízása alapján a „Belépek a Pártba” felületen keresztül megadott személyes adatok tárolását ezen cég végzi, illetve további, a személyes adatokat érintő szolgáltatást nyújt a Liberálisok számára.

2. Az igénybe vett adatfeldolgozó sajátossága az, hogy a személyes adatokat külföldön tárolja. A Hatóság megkeresésére adott válaszában a The Rocket Science LLC jogtanácsosa úgy fogalmazott, hogy a Mailchimp összes szervere az Egyesült Államokban található. A jogtanácsos rámutatott, hogy erre a körülményre az Adatvédelmi Szabályzatukban (Privacy Policy) szintén kitérnek⁷: „a szervereink és irodáink az Egyesült Államokban található, így az adatok az Egyesült Államokba továbbításra kerülnek, ott tárolják és feldolgozzák.”

Amennyiben az adatkezelés részben Magyarország területén kívül, harmadik országban⁸ valósul meg, akkor az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelőknek az adatkezelés során figyelemmel kell lenniük az Infotv. 8. §-a által megfogalmazott többletkövetelményekre. Ezen szabályok azt célozzák, hogy a személyes adatok ugyanolyan szintű adatvédelmi jogi védelmet élvezzenek az EGT-államok területén kívül, mintha az adatkezelésre valamely EGT-államon belül kerülne sor. Az Infotv. értelmező rendelkezései alapján megállapítható, hogy az Infotv. rendelkezéseinek alkalmazása szempontjából az Egyesült Államok harmadik országnak tekinthető.

Az Infotv. 8. § (1) és (2) bekezdése alapján harmadik országban letelepedett adatfeldolgozó igénybevételének egyik esete az, ha az adatfeldolgozás során a harmadik országban a személyes adatok megfelelő szintű védelme biztosított. A megfelelő szintű védelem esetei közül pedig a gyakorlatban legtöbbször alkalmazott eszköz az, amikor Európai Unió valamely kötelező jogi aktusa megállapítja a személyes adatok megfelelő szintjét.

Ilyen uniós jogszabálynak tekinthető EU-USA közötti adatvédelmi pajzs (az angol nyelvben használt elnevezéssel: Privacy Shield), amely az Európai Bizottság által 2016. július 12-én elfogadott határozata alapján megfelelő védelmi szintet ismer el az Egyesült Államokbeli

⁷ <https://mailchimp.com/legal/privacy/> 15. pont

⁸ Az Infotv. 3. § 24. pontja értelmében harmadik ország „minden olyan állam, amely nem EGT-állam.” Az Infotv. 3. § 23. pontja alapján EGT állam „az Európai Unió tagállama és az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá az az állam, amelynek állampolgára az Európai Unió és tagállamai, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.” A hatályos nemzetközi szerződések alapján EGT-államnak minősül az Európai Unió huszonnyolc tagállama, valamint Izland, Liechtenstein és Norvégia.

adatkezelőket vagy adatfeldolgozókat érintő adattovábbítások (adatátadások) vonatkozásában. A Privacy Shield lényegét tekintve arra épül, hogy az amerikai cégeknek vállalniuk kell az uniós határozatban szereplő adatvédelmi kötelezettségeket, és regisztrálniuk kell magukat az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumánál ahhoz, hogy az Európai Unióban található adatkezelőtől személyes adatokat fogadjanak. A kötelezettségvállaláson és regisztráción keresztül az Európai Unióban található adatkezelők meggyőződhetnek arról, hogy ezen amerikai cégek biztosítják az európai unió által megkövetelt védelmi szintet.⁹

A Privacy Shielddel összefüggésben azonban szükséges kiemelni, hogy annak működéséről még nem bizonyosodtak meg az adatvédelmi hatóságok. Az Európai Unió szervei és a tagállami adatvédelmi hatóságok egyelőre tapasztalatokat gyűjtenek arról, hogy a Privacy Shieldben szereplő garanciák miként érvényesülnek, hogyan tesznek eleget az Egyesült Államok kormányzati szervei a megállapodásban vállalt kötelezettségeinek, hogyan működik a jogorvoslati rendszer, beleértve az ombudsmani intézményt, illetve van-e már tapasztalat bírósági eljárásról. Az ősszel kezdődik a Privacy Shield éves felülvizsgálata, amelyben a Hatóság munkatársa is részt fog venni.

Mindezek figyelembe vételével a The Rocket Science LLC mint Privacy Shieldben regisztrált adatfeldolgozó által nyújtott védelem szintjéről a Privacy Shield működési tapasztalatainak hiányában a Hatóság nem tud állást foglalni.

A Hatóság ezen túlmenően megjegyzi, hogy a Liberálisoknak az általános adatvédelmi rendeletre¹⁰ (a továbbiakban az angol nyelvű rövidítését használva: GDPR) tekintettel érdemes felülvizsgálniuk azt, hogy az általuk végzett adatkezelések vonatkozásában milyen kockázatokat is jelenthet a jövőben a The Rocket Science LLC igénybevétele.

A GDPR az adatkezelők egyik fő kötelezettségévé teszi azt, hogy az adatkezelés körülményeire és kockázataira tekintettel kell megtervezniük az adatkezelésüket.¹¹ A GDPR rendelkezéseire figyelemmel a Liberálisoknak át kell tekintetniük hogy az általuk végzett adatkezelés esetében milyen kockázatai lehetnek egy Egyesült Államokbeli adatfeldolgozónak az igénybevétele, illetve milyen módon lehet ezen kockázatokat kezelni, csökkenteni. A Hatóság álláspontja szerint ugyanis a politikai véleményre vonatkozó adatok mint a személyes adatok különleges kategóriájának¹² harmadik országban történő tárolása önmagában kockázatokat rejthet magában, különösképpen,

⁹ A Hatóság részletes útmutatót tett közzé az adatvédelmi pajzsról, amely a Hatóság honlapjáról az alábbi linken keresztül érhető el: <http://naih.hu/files/Privacy-Shield-UTMUTATO.pdf>

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet). Ennek a gyakorlatban elterjedt rövidítése az angol elnevezéséből (General Data Protection Regulation) képzett GDPR mozaikszó. Az uniós jogszabály 2018. május 25-től felváltja az Infotv.-t.

¹¹ A GDPR 24. cikk (1) bekezdése értelmében: „az adatkezelő az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázat figyelembevételével megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajt végre annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése e rendelettel összhangban történik. Ezeket az intézkedéseket az adatkezelő felülvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi.”

¹² Mind az Infotv. 3. § 3. pont a) alpontja, mind a GDPR 9. cikk (1) bekezdése alapján a politikai véleményre vagy pártállásra vonatkozó személyes adatok különleges adatoknak minősülnek, és mint ilyeneket, a magyar és az uniós jogszabály kiemelt védelemben részesíti.

ha egy olyan ország, amely az elmúlt években, évtizedben széles körű megfigyelési programot alkalmazott¹³.

3.1. A Hatóság gyakorlata¹⁴ alapján a megfelelő tájékoztatás az adatkezelés jogszerűségében kiemelt jelentőségű. Az érintettek ezen keresztül ismerhetik meg a személyes adataikra vonatkozó adatkezelést, illetve ezáltal érvényesülhet az érintett információs önrendelkezési joga: az az adatkezelés lehet jogszerű, amelynek körülményei az érintettek előtt maradéktalanul ismertek. Ez a követelmény megjelenik az Alkotmánybíróság gyakorlatában is. Az Alkotmánybíróság több határozatában¹⁵ is hangsúlyozta, hogy a Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (2) bekezdésében biztosított személyes adatok védelméhez való jognak egyik legfontosabb tartalmi eleme az, hogy „*mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás [helyesen: adatkezelés] egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni, ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatait.*” Ezen alkotmányos követelmény az adatkezelés megkezdése előtt a megfelelő tájékoztatáson keresztül érvényesülhet.

Az átláthatóság követelménye előkerül az Adatvédelmi Munkacsoportnak¹⁶ a hozzájárulás fogalom-meghatározásáról szóló 15/2011. számú véleményében¹⁷ is (a továbbiakban: 15/2011. számú vélemény). Az Adatvédelmi Munkacsoport kiemelte, hogy a tájékoztatás átláthatóságot biztosít az érintett számára. A Munkacsoport kimondta azt is, hogy az érintett hozzájárulásának az adott cselekvéssel kapcsolatos tények és következmények értékelésén, illetve megértésén kell alapulnia. Az érintettnek világos és érthető módon, pontos és teljes körű tájékoztatást kell adni valamennyi releváns kérdésről, például a kezelt adatok természetéről, az adatkezelés céljáról, a lehetséges adattovábbítás címzettjeiről, valamint az érintettek jogairól.¹⁸

Az érintett a megfelelő tájékoztatás alapján képes felismerni azt, hogy az adott adatkezelés milyen hatással van az információs önrendelkezési jogára és a magánszférájára. A megfelelő tájékoztatáson keresztül ismerheti meg az érintett a személyes adataira vonatkozó adatkezelést, illetve ezáltal érvényesülhet az információs önrendelkezési joga. Megfelelő tájékoztatás hiányában az adatkezelő oldalán olyan „információs erőfölény” alakulhat ki, amelynek felhasználásával az érintett jogai sérülhetnek.

A tájékoztatással összefüggésben az adatkezelőnek egyrészt eleget kell tennie az Infotv. 20. §-ában megfogalmazott kötelezettségnek. A tájékoztatás követelményének központi eleme az Infotv. 20. § (2) bekezdése, amely felsorolja azokat az alapvető adatkezelési körülményeket, amelyekről az adatkezelőnek tájékoztatást kell nyújtania.

¹³ Az Egyesült Államok megfigyelési programjaival összefüggő kockázatokhoz lásd az Európai Unió Bírósága 2015. október 6-án a C-362/14 Maximilian Schrems v Data Protection Commissioner ügyben hozott határozatát.

¹⁴ Az előzetes tájékoztatás alapvető követelményeit a Hatóság 2015. október 9-án nyilvánosságra hozott ajánlása tartalmazza (<http://naih.hu/files/tajekoztato-ajanlas-v-2015-10-09.pdf>), illetve az előzetes tájékoztatás vonatkozásában irányadó szereppel rendelkezik a NAIH/2015/2201/H. számú ügyben hozott határozat is (http://naih.hu/files/NAIH-2015-2201-H_határozat.pdf).

¹⁵ Az Alkotmánybíróság legelőször a 15/1991. (IV. 13.) AB határozatában mondta ki, legutóbb pedig a 32/2013. (XI. 22.) AB határozatban.

¹⁶ Az Adatvédelmi munkacsoport az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó független európai tanácsadó szerv. A Munkacsoportnak az uniós joggal kapcsolatos véleménye alapjául szolgál valamennyi tagállam nemzeti jogszabályainak értelmezéséhez.

¹⁷ WP187, http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp187_hu.pdf

¹⁸ 15/2011. számú Vélemény, 21. oldal.

Az adatkezelőnek másrészt tekintettel kell lennie arra is, hogy az Infotv. 20. § (2) bekezdése egy példálódzó felsorolás tartalmaz. A jogalkotó ugyanis az Infotv. 20. § (2) bekezdésében azt a kötelezettséget írja elő az adatkezelőknek, hogy az adatok „kezelésével kapcsolatos minden tényről” nyújtsanak tájékoztatást, majd az „így különösen” fordulatot követően kiemeli azokat a körülményeket, amelyeket a legfontosabbnak ítél meg. Ennek megfelelően az adatkezelőnek minden olyan körülményről felvilágosítást kell nyújtani, amely az adatkezelés teljes körű megismeréséhez szükséges, amely alapján az érintett felismeri, hogy az adatkezelés milyen hatással jár az információs önrendelkezési jogára. Erre figyelemmel a tájékoztatásnak további adatkezelési körülményekre is ki kell terjednie. A Hatóság gyakorlata alapján ilyenek tekinthető például az, hogy az adatkezelőknek tájékoztatást kell nyújtaniuk az adatfeldolgozó kilétéről, az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, és hogy milyen személyes adatokhoz is férhet hozzá.

3.2. A Hatóság megállapította, hogy az adatfeldolgozókkal összefüggésben a Liberálisok nem tettek eleget a tájékoztatási kötelezettségének, mivel az Adatvédelmi nyilatkozat nem részletezi az adatfeldolgozó igénybevételének körülményeit. A nyilatkozat pusztán az alábbi általános szövegrészt tartalmazza: *„a Magyar Liberális Párt az adatok biztonságos kezeléséhez adatfeldolgozót vehet igénybe, amelynek tevékenységéért mint sajátjáért felel.”*

A Liberálisok nem nyújtanak megfelelő tájékoztatást arról, hogy mely adatfeldolgozót is veszik igénybe (és mely országban is található az adatfeldolgozó) és az adatfeldolgozó milyen személyes adatokra nézve milyen tevékenységet lát el a Liberálisok számára.

A Hatóság álláspontja szerint továbbá a Liberálisok által végzett adatkezelés sajátos körülményeire tekintettel az Adatvédelmi nyilatkozatban kifejezetten ki kell térniük arra, hogy harmadik országban (az Egyesült Államokban) található adatfeldolgozót vesznek igénybe, illetve arra is, hogy ezen adatfeldolgozó igénybevétele során hogyan teljesülnek az Infotv. 8. §-ában szereplő többletkövetelmények.

III. Jogkövetkezmények alkalmazása

A Hatóság megállapította, hogy a Liberálisoknak az igénybe vett adatfeldolgozókról – Liberálisok által végzett adatkezelés sajátos körülményeire tekintettel – nem nyújt megfelelő tájékoztatást az érintettek számára.

A Hatóság a jelentés közzétételével egyidejűleg az Infotv. 56. § (1) bekezdésére hivatkozva **felhívja** a Liberálisok **figyelmét**, hogy a fent kifejtettek szerint módosítsa az Adatvédelmi nyilatkozatot.

A Hatóság felhívja továbbá a Liberálisok figyelmét arra is, hogy a GDPR rendelkezéseire tekintettel alaposan vegyék fontolóra azt, hogy az általuk végzett adatkezelések vonatkozásában – beleértve a különleges adatok kezelését is – a jövőben jelenthet-e kockázatot a The Rocket Science LLC igénybevétele.

A Hatóság a jelentését az Infotv. 59. § (1) bekezdése alapján készítette, amelynek nyilvánosságáról az Infotv. 59. § (3) bekezdése rendelkezik. A Hatóság a jelentés elkészítésével és közzétételével egyidejűleg a vizsgálatot lezárja.

C) Az LMP honlapján alkalmazott űrlap-kitöltő szolgáltatás miatt indított vizsgálatról

I. A Hatóság által megállapított tényállás

1. 2017. április 19-én állampolgári beadvány érkezett a Hatósághoz, amelyben a bejelentő a Lehet Más a Politikának (a továbbiakban: LMP) az „Aláírásgyűjtés a tiszta kampányfinanszírozásért” felületen¹⁹ keresztül végzett adatkezelését kifogásolta.

A beadványozó állítása szerint a honlap Google Forms szolgáltatása az érintettek személyes adatait a Google Inc.-nek (1600 Amphitheatre Parkway, Mountain View, CA 94043, Amerikai Egyesült Államok, a továbbiakban: Google Inc.) az Amerikai Egyesült Államokban üzemeltetett szervereire menti el, így az LMP külföldön tárolja a megadott személyes adatokat.

A bejelentő mind – az adatok külföldön történő tárolásából fakadóan – a külföldi adattovábbítás jogszerűségét, mind pedig az erről szóló kifejezett tájékoztatás hiányát kifogásolta beadványában.

2. A Hatóság az ügyben megkereste az LMP társelnökét, és felvilágosítást kért az űrlap-kitöltő szolgáltatás használatával összefüggésben.

A Hatóság megkeresésére az LMP arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy ezt a felületet azért választották, „mert ingyenes, és egyebekben is kézenfekvőnek tűnt a használata.” Az LMP a válaszlevelében kifejtette, hogy a „Google Inc.-nek nem kizárólag az Amerikai Egyesült Államokban üzemeltetett szerverei vannak, hanem az egész világon, így többek között Magyarországon is.” Ugyanakkor az LMP elismerte, hogy a konkrét honlapon „tárolt adatok vonatkozásában az LMP-nek nincs azzal kapcsolatos információja, hogy a tárolásra szolgáló szerver külföldön van-e.”

Az LMP a levelében úgy nyilatkozott, hogy az „Aláírásgyűjtés a tiszta kampányfinanszírozásért” felületen Google Forms felületet megszüntetik. A Hatóság ezzel összefüggésben a vizsgálat során megállapította, hogy ez a felület már nem érhető el.

II. A Hatóság megállapításai

A Hatóság a jelentésben a Liberálisok adatkezelésével összefüggésben kifejtett adatvédelmi követelményeket az LMP esetében is irányadónak tekinti, ezért azokat nem ismétli meg.

Az LMP adatkezelésével összefüggésben a Hatóság az Infotv. értelmező rendelkezései alapján megállapította, hogy az adatkezelések különleges adatokra, politikai véleményre vagy pártállásra vonatkozó személyes adatokra is kiterjed.

¹⁹ <http://lehetmas.hu/archivum/ogy2010/csatlakozz/>

A Hatóság az Infotv. értelmező rendelkezései alapján megállapította, hogy a Google Inc. az LMP adatfeldolgozójának tekinthető, hiszen az „Alírásgyűjtés a tiszta kampányfinanszírozásért” felületen keresztül megadott személyes adatokat a Google tárolta.

A Google Inc. harmadik országban található adatfeldolgozónak minősül. Ugyanakkor – a The Rocket Science LLC-hez hasonlóan – Privacy Shield alá tartozó szervezetnek tekinthető, illetve emellett a Google a Privacy Shield elődjének tekinthető Safe Harbour határozat szerinti szervezet volt. Erre tekintettel az LMP részéről a Google Inc. harmadik országban található adatfeldolgozó igénybevételére az Infotv. 8. §-ával összhangban került sor.

A Hatóság azonban a jövő évtől alkalmazandó GDPR-ra tekintettel – a Liberálisokhoz hasonlóan – felhívja az LMP figyelmét arra, hogy érdemes felülvizsgálniuk azt, hogy az általuk végzett adatkezelések vonatkozásában milyen kockázatokat is jelenthet a jövőben a Google igénybevétele. Ezzel összefüggésben az LMP arról tájékoztatta a válaszában a Hatóságot, hogy az *„LMP a weboldalán egy helyen használ Google Forms felületet, az ilyen felületekre érkező adatok egyebekben belső szerverre kerülnek, azonban ezen felület megszüntetése is folyamatban van.”* A Hatóság álláspontja szerint az LMP ezen törekvése magasabb szinten biztosítaná az adatvédelmi követelmények érvényesülését.

A Hatóság ezen túlmenően megállapította azt is, hogy az LMP nem nyújtott megfelelő tájékoztatást az adatfeldolgozó igénybevételéről: mely adatfeldolgozót is veszik igénybe (és mely országban is található az adatfeldolgozó), milyen személyes adatokra nézve milyen tevékenységet lát el a LMP számára. A Hatóság felhívja az LMP figyelmét arra, hogy a jövőben kifejezett tájékoztatást nyújtson arról, ha harmadik országban található adatfeldolgozót vesz igénybe, és ezzel egyidejűleg arról is, hogy ezen adatfeldolgozó igénybevétele során hogyan teljesülnek az Infotv. 8. §-ában szereplő többletkövetelmények.

Tekintettel arra, hogy az LMP az állampolgári bejelentésben kifogásolt felületet megszüntette, és ebből fakadóan az adatkezelést a jövőben nem folytatja, ezért a Hatóság nem alkalmazott jogkövetkezményt.

A Hatóság a jelentését az Infotv. 59. § (1) bekezdése alapján készítette, amelynek nyilvánosságáról az Infotv. 59. § (3) bekezdése rendelkezik. A Hatóság a jelentés elkészítésével és közzétételével egyidejűleg a vizsgálatot lezárja.

Budapest, 2017. július 27.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár